

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Preceptoriu[m] Domini Gotscalci Hollen de ordine Heremitarum sancti Augustini

Hollen, Godescalcus

Nurmberge, 1521

VD16 H 4471

No[n] falsum testimoni[u]m dices.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30748

A tate: neq; ex paupertate: neq; ex p̄tate: nec ex senio ⁊ antiquitate sicut q̄dā solent. Unde dixit quidam metricē. *Alq̄a can⁹ heros venator: vigil amator. Ter tres nugeruli medicus questor: ioculator.* Als in his primis medijs decet est opus imis. Primus est aquila q̄ remote volat ⁊ ambulat p̄ alienas terras: ⁊ multa gl̄iā se vidisse vt sc̄iēs apparet q̄ cōiter mendacia sunt. Sc̄d̄s est canus. i. antiquus: q̄ senes multa mētunt q̄ dicunt facta fuisse suis t̄pib⁹. Tertius est heros. i. dñs aut miles. Nā dicit se talia magna fecisse in tali bello: q̄ aliqui minime vera sunt. Illi tres mētuntur aliqui ex potētia: q̄ nemo pōt cōtradidere. Quart⁹ est venator: q̄a clamat se inuenisse ferā vt letificet custodes laqueoz. Quint⁹ est vigilator: q̄ clamat nocturno t̄pē p̄tra insidiātes. Ego video te: cum tñ neminē videat. Sextus est amator. i. procar q̄ vult m̄rimonium inire: ⁊ gl̄iā se abundare in multis: ⁊ e contra mulier facit sistr: sic vn⁹ alium decipit. Septimus est medicus qui p̄mittit infirmis sanitatē ⁊ cōualescentiā: q̄d tñ minime ducit ad effectū. Octauus est questor q̄ vt extorq̄at pecuniā ⁊ alia bona ab hoib⁹ promittit q̄ suis orationibus vult redimere aias parentū suoz ⁊ p̄mogenitoz de purgatorio. Nonus est ioculator: qui p̄mittit hoibus q̄ debent videre vitā eternā vel aliud s̄se. Decimus est peccator: q̄ est peior inter hoies. **S**exto mēdaci⁹ est anime dānatio. dicēte ps̄. Perdes oēs qui loquūtur mēdaciū. Cuius exēplū p̄tz Act. v. de anania ⁊ saphyra. De q̄ Petrus ait. Non es mentitus hominibus: sed deo. Audiens hec Ananias cecidit ⁊ expirauit. Nonne mortui sunt subitanea morte illi exploratores: quos n̄hoys miserat ad explorandum terram p̄missionis. Reuersi vero teruerunt populū suū mendacijs. vt Aume. xiiij. ⁊ xiiij. Non solum illi damnantur qui dicunt mendacia: sed etiam illi qui libeter audiūt mēdacia: ⁊ delectant in verbis mēdosis. Non sic fecit Diogenes: de q̄ legitur in vitas p̄hoz. Cū q̄dam ioculator laudasset Alexandrū ⁊ mira de eo retulisset. Audiens hec Diogenes obturauit aures suas. Interrogat⁹ aut cur aures clauderet.

Rndit q̄ non posset audire illa mēdacia q̄ ille retulisset. Capiāt q̄ parentes inde exēplū si habeāt filios aut filias aut ancillas mēdosas: ⁊ nō audiāt eoz mēdacia: s̄ eos corrigāt v̄bis ⁊ fact⁹. Adhuc graui⁹ dānātur q̄ mēdaciū scribūt in cartis ⁊ libris. In q̄bus nō solum peccāt sed oēs legētes ⁊ studentes in eis. **J**ō dicit Sen. in eplā ad Lucilū. Turpe est aliud loq̄ ⁊ aliud sentire: quāto turpius aliud q̄ decet scribere. **S**trauiter etiā peccāt q̄ alijs mēdacia sua improperāt sicut q̄dā solēt dicere. Tu mentiris: q̄d valde inhonestū est: q̄n̄ iuuenis hoc facit seni: mulier viro ⁊ fili⁹ p̄ri. Adhuc grauius ē si hō facit h̄ sc̄to viro. vn̄ recitat **C**irill⁹ i eplā ad Aug. de miraculis sc̄i Hier. q̄ cū q̄dā heretic⁹ pestifer arrianoz in q̄dā disputatione cuidā gl̄iosi Hieronymi auctoritatē p̄tra eū iducētī sua temeritate respōdit q̄ Hieronym⁹ mētiret subito fuit vltiōs diuina p̄cussus ⁊ vocē deiceps nullatenus formauit. adhuc graui⁹ peccāt q̄ dicūt diuinā scripturā mētiri q̄ est ispirata a sp̄i sancto. **N**ō falsum testimoniū dices. **T**ertio peccant cōtra illud p̄ceptū: **O**mnes qui p̄imum ledūt v̄bis iniuriosis. Et s̄m Aug. hic non solum phibet mēdaciū: sed etiā omne nocumentum: ⁊ sunt. xij. persone que verbis iniuriosis p̄imum offendunt: quarū prime sex ledunt fraternā fidelitatē: alie sex fraternāz charitatem. **I**gitur tales sunt.
 Derisores. Sulurriones.
 Detractores. Traditores.
 Conuitatores. Fictatores.
 Litigatores. Cōminatores.
 Falsi laudatores. Iudicatores.
 Falsi aditatores. Falsi cōsiliatores.
Primi sunt derisores q̄ ledunt proximum deridendo ⁊ subsannando. De quib⁹ vere dicit. Subsannās subsannabit deridēs deridebit. Cui⁹ exempl⁹ p̄tz in sc̄to **B**ictio qui derisit sc̄tū **M**artinuz q̄ postea fuit ab alio derisus. vt patet in sua legenda. **U**nde dicit **J**ob capi. xij. Deridet iusti simplicitas. Nemo igit debet aliū deridere si cernit eū eē defectuosum i natura: sicut cōiter isti lasciu socij faciūt: teste **J**uvenale sic dicit. **N**on pedē rectus derideat ethiopē al-

Preceptum Octauum

E bus. Dicit sanctus Tho. in. ij. ij. q. Derisor videt intendere qd ille qd deridet erubescat. Est g spuale pctm qd habz spuale fine: et est pctm veniale qm defectus qd in alio deridet paru⁹ est. Sed est pctm mortale qm ille defectus et illud malu⁹ qd in ludu⁹ et risum vertit est magnu⁹: et tanto graui⁹ quato maior reuerentia debet psone qd illudif. Un grauis simu⁹ pctm est deridere deli: sicut iudei fecerunt chro: deinde paretes: deinde iustos. Jo micol derides David: sterilis facta est. vtz ij. Reg. vi. Sic grauiter peccat qd derident paupes in vili habitu incedentes. vtz. xxi. q. iij. ca. omnes et etia monachos. Primo filij no debet deridere paretes: ne videatur imitatores Cham qd derisit patre suu: et in seruitute a pre redact⁹ est. vt ptz Bene. ix. Maledict⁹ Chanaa eris seruus seruorum fratru tuoz. In pmo seruit⁹ exorta est. Contra qd Prover. iij. Oculu qui subsannat patre et partu despiciet mris sue suffodiatur: cor ui de torrentib⁹: et comedat eu filij aqle. A fortiori de patrib⁹ spualib⁹ exeplo Helsei pphete qd maledicit pueris illudentib⁹ sibi.

S. Egressi sunt duo visi de silua et lacerauerunt. xliij. pueros. vtz. iij. Regu. ij. Sic neq subditi debet deridere platos. Secundo mulier non debet deridere viru suu. Qui⁹ exempli patet. ij. Reg. vi. Lu dauid saltauit ante arca: qd videns Adicol derisit eu: propter qd facta est sterilis. Tertio neq iuvenes debent deridere senes. Senect⁹ em laudabilis no diuturna. Sap. iij. Jo scribitur Eccli. xxi. Fatuus in risu exaltat voce sua vir aut sapiens vir tacite ridebit. Est em senect⁹ honoranda no deridenda. vn Leuiti. xix. di. Lora cano capite surge: et honora psona senis. A fortiori no sunt deridendi iusti et simplices homines. Contra illud Job. xij. Deridet iusti simplicitas. vn dicit Fran. pe. de re. vtri. for. lib. ij. ca. iij. Nihil em est ridiculos⁹ sed nil crebri⁹ est qd contemni sapientem ab infantis. Sequit circa hoc verbu sperno. Quatuor bona esse dixere aliqui scz spernere mundum: spernere nullum: spernere se: et se spernere sperni: hoc tibi vltimo opus est. Sequitur infra. Si a maioribus sperneris fer. Si a minoribus patere: quia illi suo iure vtunt. Fere namq

contempti sunt munera maiorib⁹. Sequit: Herodes miserrimus pessimusq hominum chm spreuit et irrisit. Secudi sunt susurrones. Contra qd Leuiti. xix. No erit criminatoz et susurro in pplo. Susurrones deo odibiles. dicit aplos ad Roma. j. Itē differentia inter detractore et susurronē. Nam detractor hoc facit apte: sed susurro detrahit aut diffamat occulte et in aure. Scdo susurro inter amicos discordia seminat. Detractor vero neq alioz bona negat vel etiam minuit. Jo em susurratio est graui⁹ pctm qd detractio. Aufert em amicitia qd preeminet oib⁹ tpalib⁹: qd sine amicis nullus potest viuere. vt dicit phus. viij. ethico. Item Eccli. vij. di. amico fidelis nulla est copatio qd vt ibidē subdit. Amicus fidelis est medicamentu vite et illa immortalē amicitia susurro nitit auferre. Jo di. Prouer. vi. Sex sunt qd odit deus et septimu aia ei⁹ detestat scz qd seminat inter frēs. i. amicos discordiam. Et tales sunt filij diaboli qui spnitunt discordia seminare. Cuius exeplo ponit in speculo hysto. li. xxvi. c. xix. Lu Henricus tertius celebraret pentecoste apud moguncia: paulo ante missam cu sedilia pararent i ecclia ortu est iurgiu iter cubicularios archiepi et abbatis vuldensis cenobij quoru dñs iuxta impatore sederet. Naz vuldense cenobiu in saxonia sancti Balli ab antiquo habet privilegiu: vt in magnis festiuitatib⁹ ad dexterā eius sedeat. Ita vetu est ad pugna: furore p eccliam grassante: pauimētu sanguine inundauit. Sed statim epus couolantib⁹ pace iter aliqd dissidentes pstituta tēplū purgatu est: et missa festiuis clamoribus est acta. Sequētia aut cantata et vltimo ei⁹ vsu dicto. s. hūc diē gliosum fecisti vox ab aere lapsa est. hūc diē bellicosuz ego feci. Bigentib⁹ oib⁹ p timore: imperator diligenter attendens leticia diaboli resumpsit missam. Istud semē seminauit diabolus p totū mundū. Tertij sunt conuictatores. Contra quos Math. v. Qui dixerit fratri suo fatue: reus erit gehenne ignis. Qd tunc fiet in bello de illo qd dicit proximo suo fur nequā traditor ribalde et c. Hec oia sunt signa stulticie. vtz Prouer. xx. oēs stulti miscent cōtumelias. Et ē distantia inter

A cōuiciū et contumeliā: quia cōuiciū est quā obiciū alicui suus defectus naturalis ut dicēdo: tu surdus gibbosus murus cecus et sic de alijs defectibus. Sed contumelia vocat quā alicui impropere p̄ctā sua ut dicendo tu es fur meretrix: et sic de alijs suoz p̄genitor: filius furis: filius meretricis filius psbyteri aut monachi. de illis dicitur Prover. x. Qui profert contumeliā insipiens est. Et bene insipiens est: quia oportet quod postea neget se dixisse alicui cū iuramento: et sic fit pius. Secundum est signum supbia. Prover. x. ubi fuerit supbia ibi contumelie dñabunt. Ideo dicitur Blando. i. li. ethimol. quod contumeliosus tumet verbis iniurie. Dubitat utrum omnis contumelia sit peccatum mortale. Respondet sanctus Thomas. in. ii. q. lxxij. arti. ij. quod quā contumeliam siue contumeliā de sui rōne importat quādā dehonoriatiōem si intentione p̄ferētis ad hoc inferat: ut alijs per verba quod p̄fert honore alteri auferat: hoc est peccatum mortale: et non est minus quam furtum vel rapina. Non enim homo minus amat suū honorem quam rem possessam. Si vero alijs verbum cōuicij vel contumelie dixerit non tamen animo dehonoriandi vel propter correctionem vel aliquid huiusmodi: non dicit cōuiciū vel contumeliā formalit̄ et per se: sed per accidens et materialit̄: in quantum. scilicet dicit id quod potest esse cōuiciū vel contumelia. Et hoc potest esse quicquid ventale: quicquid absque omni peccato. In quo tamen est necessaria discretio: ut scilicet homo moderate talibus verbis utatur quod non auferat honorem illi contra quem p̄fert. Et sicut licitum est aliquem p̄berare vel in rebus dānificare causa discipline: sic etiā alijs potest aliquem corrigere debet aliquod verbum p̄uiciosius dicere. Et hoc modo dominus discipulos vocauit stultos Lu. vi. Et ap̄stolus Salathas insensatos. Ad galathas. iij. Tertio est signum iracundie. Ideo dicitur Ecclesi. xxvj. Mulier ebriosa ira magna et contumelia: et turpitudine illius non tegetur. Si quis autem vult scire quibus sit: litiget cum vna muliere mala et iracunda. Dubitat utrum homo debeat contumelias sibi illatas patienter sustinere: Respondet sanctus Thomas. ubi. s. arti. iij. dicens. quod sicut in alijs iniurijs sic in verbis contumeliosis contra quos dicuntur habere tenemur animi parati ad contumelias tolerandas si expediens fuerit. Sic enim beatus Augustinus. exponit illud p̄ceptum domini. Si quis te percusserit

in vna maxilla et cetera. Quis tamen oportet ut repellam contumeliā illatā et maxime propter duo. Primo propter bonum eius qui eam infert: ut audacia eius reprimat et decetero talia non attentet. secundum illud Prover. xxvj. Responde stulto secundum stulticiā suā ne sibi sapiens videatur. Alio modo propter bonum multorum quorum defectus impeditur per contumelias nobis illatas. vnde Gregorius super Ezechiel. omel. ix. Illi quod vita in exemplo imitationis est posita debet si p̄nt detrahentium sibi verba cōpescere: ne eorum p̄dicationem non exaudiat quod audire poterant: et in his prauis moribus remanentes bene viuere contendant. Non tamen debet homo ita faciliter reclamare verba contumeliosa sicut multi faciunt propter minimum allatam: sed verbum contumeliosum reclamant. De quibus beatus Gregorius. i. li. dial. Quis quisque apud se lateat contumelia illata p̄bat. Nam sicut superbi honoribus: sic plerumque humiles sua despectioe gloriantur. hec ille. Debent enim tales recurrere ad mentem si quid tale viderent commiserunt. Dicitur Gregorius li. ix. moral. Tunc illata vitia bene tolerantur: cum in secreto mentis ad mala perpetrata recurrimus. Leue quippe videbitur quod iniuria percipitur: dum in actione nostra conspicimus quod peius est quod meremur. Unde dauid contumeliosa verba sibi a semet dicta non tam cōuicia quam adiutoria credidit: quibus se purgari sibi deus misereri posse iudicauit. Unde rediit ad memoriam quod perpetrato cum herabee scelere filium fugit. Si igitur aliquis homo conuiciatur et si verum est quod dicitur: non est inconueniens hoc loqui homines quod tu facere ausus es. Si autem falsum est non tibi nocet eorum oblocutio. Verū tamen si alius esset: et aliquis diceret te esse nigrum quod tibi obesset illius oblocutio: Sustinere quod debet homo modicum: et sic vincit aduersarium: exemplo illius qui canem latrantem minando puocat ad mordendum: Qui si latrat ei non aduertit: clatus cōpescit eum. Sic homo quā non aduertit contumelias illatas: tunc confundit in seipso et desistit: sic debet habere verba sua quasi latrat canem: et garrat autem. Si autem vindicare volueris te et defendere: aspiciet vos pariter mordentes: et despiciet vos pariter. Legitur de Augusto cesare ad palatium reuertente quod quādam contumeliose clamabat: o tyranne: o tyranne. Et

Preceptum Octauum

E gustus nō patiēter rīdit. Si ego essem ty-
 rān⁹ nō dicerēs illa. Itē vespasian⁹ impa-
 tor audito a suis: q̄ q̄dam de pp̄lo et detra-
 herent injuriōsis verbis. R̄nt. Inferioris
 p̄sone hoc est facere: superioris vero hoc pa-
 ti. An̄ dicit poeta. Nobile vincendi genus
 est patiētia: vicit q̄ patit: si vis vincere dis-
 ce pati. Exēplo etiā ap̄loz. de q̄bus legi⁹
 in acti. ap̄loz. H̄bat ap̄li gaudētes a cōspe-
 ctu cōciliij: qm̄ digni habiti sunt p̄ nomine
 Jesu cōtumeliā pati. **Q**uarti sunt detra-
 ctōres: de q̄bus satis dictū est in q̄nto p̄ce-
 pto de homicidio. **Q**uinti vocant̄ iacta-
 tores: et sunt q̄ gl̄iant̄ se magna et multa fe-
 cisse. **C**ōtra quos Prover. xxvj. Laudet te
 alien⁹ et non os tuū. Et tales sunt siles na-
 buchodonosor. De q̄ Dani. iiii. qui hec ver-
 ba p̄ferebat dicens. Nōne hec est babylon
 ciuitas magna quā edificauī in domum re-
 gni et i robore fortitudinis mee: et i gl̄ia de-
 coris mei? Adhuc sermo erat in ore regis:
 et vox de celo ruit. **T**ibi B: nabuchodonos-
 or rex: regnū tuum transeat a te: talis em̄
 fert testimoniū de seipso. Ioan. xij. Tu de
 teipso testimoniū dicis: et testimoniū tuū nō
 est verū. **C**ōtra quos. i. ad Cor. x. Non is
 qui seipm̄ cōmendat: ille p̄batus est. Et est
 iactātia fm̄ Tho. ij. ij. q. cxij. arti. i. Quan-
 do hō p̄bis se extollit. An̄ em̄ aliq̄s loquit̄
 de se supra illud q̄ nō in se est: sed et supra
 illud q̄ hoies de eo opinant̄ et c. **Q**uod apo-
 stolus refugiens dixit. ij. ad Cor. xi. Par-
 co ne q̄s estimet me supra illud quod videt
 in me aut audit. Aut extollit se supra illud
 q̄ in se est fm̄ rei veritatem: et in opinione
 alioz hec pp̄rie dicif iactantia. Dubitatur
 vtr̄ iactātia pp̄rie sit pctm̄ mortale: Respō-
 det Tho. vbi supra q̄ iactātia pōt cōsidera-
 ri dupliciter. **U**no mō fm̄ se put est menda-
 cium quoddaz: sic q̄nq̄ est peccatū mortale
 q̄nq̄ veniale. **A** mortale q̄dem q̄s iactan-
 tiam de se p̄fert q̄ est p̄tra gl̄iam dei sicut
 ex persona regis tyri dicif Ezechi. xxvij.
 Eleuatiū est cor tuū et dixisti. De⁹ ego sum.
Vel etiā cōtra charitatē pximi: sicut cum
 aliquis iactando seipm̄ proumpit in cōtu-
 melias alioz. Sicut dicitur Luc. xvij. de
 phariseo qui dixit. Nō sum sicut ceteri ho-
 mines: raptōres: iniusti et adulteri: velut h

etiam publicanus. **Q**uq̄ est peccatū venia-
 le: quādo scz aliquis talia de se iactat que
 neq̄ sunt contra deū neq̄ contra pximūz.
Alio modo potest iactātia considerari fm̄
 causam suam scz superbiam aut appetitūz
 lucri aut inanis glorie: et sic cum p̄cedit ex
 superbia vel inani gloria: que est peccatūz
 mortale: iactātia erit pctm̄ mortale. Legi⁹
 in vitaspatriū de q̄daz heremita: q̄ pollens
 oib⁹ virtutib⁹ cepit iactāre se. Et in specie
 mulieris diabol⁹ venit ad spelūcam suā di-
 cēs: q̄ a bestijs nocte illa eēt deuorādus nī
 si suscipere⁹ i eius hospitio. **Q**ue suscepra
 diuersis blādīmētis duxit eū ad hoc vt mē-
 bra ei⁹ sigillatim tangeret. Et cum inclina-
 ret se vt eā fede amplectere⁹: tūc ipsa eua-
 nuit deridēs eū: et multitudo demonū cla-
 mabat di. **M**onache qui te vsq̄ ad celūz
 extollebas: quō demersus es in infernūz?
Tūc ille desperās et fugiēs p̄ cōfusiōe cōns-
 pectū oim̄ religioz: reuersus est ad secu-
 lū tradēs se om̄i impudicitie. **S**erto vo-
 cant̄ traditores: et sunt qui proximū verbis
 publicis et fucatis decipiūt: p̄tēdendo amo-
 rem in facie sed gerendo liuorem in corde.
De quib⁹ propheta. Labia dolosa in corde
 et corde locuti sunt. **N**el gerunt in ore: sed
 cor felleū abscondūt in mente. Tales sunt
 falsi amici. Nam in ore sunt amici: in corde
 inimici. Dicunt ore q̄ bñ valeant. Arridēt
 ore: sed in corde machinant̄ malū. De quo
 Eccl̄i. vj. Est amic⁹ et soci⁹ mēse: et non per-
 manebit in die necessitatis. i. paupertatis.
Vn̄ Boetius. **Q**uē fortuna facit amicū: in-
 fortunū inimicū. vnde poeta. **L**ū fueris fe-
 lix: multos numerabis amicos. **T**pa si fue-
 rint nubila solus eris. **I**tem Eccl̄i. xij. Non
 cognoscit̄ in bonis amicus: et nō abscondit̄
 in malis inimicus. **N**arrat petrus alfontij
 de quodaz diuite q̄ quadam die q̄siuit a fi-
 lio suo quot amicos acq̄siuisset: R̄ndit: cen-
 tum. **A**it pater. **V**n̄ fecisti. **E**go in tota vita
 mea acq̄siui mihi vnū. attamē iqt̄ pater ad
 filiū: vt probes amicos tuos: accipe porcūz
 occisum et dic amico tuo: hunc hoīem occi-
 di quem pōito in sacco: iuua me vt clam se-
 peliam cadauer. **R**ndit p̄mus istud. **N**olo
 me periculo exponere p̄pter te: sic rīdit se-
 cūdus et tertij et q̄rtus: et sic de alijs. **T**ūc

ait p̄ ad filiū. Vade ad amicum meū z dic ei q̄ te iuuet amore mei: z fecit. ¶ Septimi sunt litigatores puocantes hoies ad lites. Prouer. xix. Ibo puerus suscitāt lites. Ibidē. ca. xviii. Labia stulti miscent rixas. Laudēdū est ne q̄s litiget cū verboso. Ideo dicit Eccli. viiij. Ne litiges cū hoie lingua: to z ne struas i ignē ei⁹ ligna. Unde Lato Cōtra verbosos noli cōtendere p̄bis. Sermo dat cūctis vix sapia paucis. Sc̄do nō cū stulto. Prouer. xxviii. Ne rīdeas stulto iuxta stulticiā suā ne sis is ei esse videaris. Tertio cum hoie potente ne incidās in manus eius. Quarto cū locuplete Eccli. iiii. Nō cōtendas cum hoie locuplete: ne forte ecōtra cōstituat tibi litē. Multos em̄ pdit aurū z argētū. Quinto cū hoie iracūdo nō facies rixas. Istud viciū est fugiēdū: q̄ est pctm̄ diaboli: vnde nihil simili⁹ actibus demonū q̄ cōtēdere. An̄ tales se ostēdūt seruos diaboli. vtz. ij. ad Timō. ij. Seruū dei nō oportet litigare. Et est peccatū mortale fm̄ sc̄tm̄ Tho. ij. q. xxxviii. qn̄ est impugnatō veritatis cū cōfidētia clamoris. Si aut̄ est impugnatō falsitatis cuz debito z ordinato mō: sic est laudabilis. Legit̄ in vitasp̄tz. q̄ orante Nabachario vox insonuit dicens. Hondū ad mēsurā duarū mulieruz puenisti q̄ habitāt in ciuitate. Cūq̄ machariuz hoc audito intrasset ciuitatē z quesiuisset ab eis cōuersationē earū. Dixerūt ei q̄ essent vxores duoz fratrū. z. xv. annis simul fuerant: nec vnquā aliqua aliā dicto vel facto offendit. Legit̄ ibidē de agathone. Nunq̄ inq̄t dormiui litē habēs cū aliq̄: nec pm̄isi aliq̄e litē habētē mecū dormire. Iō dicit Aug. in reg: Lites autē nullas habēatis aut q̄celerūne finiat̄s ne ira crescat i odiū. ¶ Octaui sunt cōminatores. s. qui cōminant̄ in discretis. vñ. i. Pet. ij. qui cū patere⁹: nō cōmiabat̄ z c. Tales sūt stulti q̄ cōminant̄ illud qd̄ nunq̄ facturi sunt. Prouer. xiiii. Qui ipatiēs est: exaltat vocē suā. ¶ Noni sunt falsi hoim̄ laudatores in malis. dicente ps̄. Laudat̄ pctōz in desiderijs aie sue: z iniquus b̄ndicit̄. Eccli. ix. nō laudes virū in sp̄e sua. Iō dicit Ambro. in sermone de sancto Eusebio. Ne laudaueris hoiem in vita sua qn̄ nec adulatio nocet ne

q̄s laudatū tentet elatio. Si q̄s aut̄ aliquez laudaret ne in tribulatiōib⁹ deficiat: nō est peccatū: v̄ in bono p̄ficere studeat. ¶ Decimi sunt iudicatores q̄ oīa interpretant̄ ad malū. Cōtra quos ap̄ls. j. ad Cor. iiii. Ndi hi aut̄ p̄ minimo est vt iudicer ab humano die. Luc. vi. Nolite iudicare z non iudicabimini: hoc est vix de malis occultis z nō manifestis. Et q̄ p̄nt fieri b̄n vel male indifferēter sunt in meliorē ptē interpretāda dicit re. iu. ¶ Undecimi sunt falsi consiliatores. Eccli. xxvii. A p̄siliario malo p̄serua aīaz tuā: neq̄ cū stulto. Eccli. vii. Cū fatuis non habe p̄siliū. Tales sunt valde periculosi in cōitate. Dicit em̄ Tullius in li. de senectute. Consiliator est in republica tanq̄ gubernator: in nauī. In q̄ alij sentinā exhauriūt: alij remigāt: alij malū scandunt. Ille ho te nens clauū est q̄etus sedēs in puppi multa maiora facit. Sic z p̄siliari⁹ si malus est tota nauis reipublice periclitat̄. ¶ Duodecimi sunt adulatorēs z est pctm̄ mortale: q̄a contrariat̄ charitati pximi. P̄rio rōne materie cum q̄s laudat pctm̄ alicui⁹. Alio mō rōne intētionis: puta cū adulat̄ alicui vt ei noceat corp̄s vel sp̄u⁹: z hoc est mortale fm̄ illd̄ Prouer. xxviii. Meliora sunt vulnēra diligētis z c. Tertio p̄pter occasionē: cū adulatio ē occasio alicui vt faciat malū.

De simulatoribus.

¶ Quarto peccat̄ p̄tra hoc p̄ceptū q̄ i factis s̄fatis deū offendūt. De quibus dicit Amb. z ponunt̄ ei⁹ p̄ba. xx. q. v. c. Cauete fr̄es mendaciū: q̄ oēs q̄ amāt mendaciū filij sunt diaboli. Nec solum in falsis p̄bis: s̄ etiā i simulatis opib⁹ mendaciū est. mendaciū nāq̄ ē ch̄riantū se dicere z opa ch̄ri nō facere. Adēdaciū ē ep̄m̄ sacerdotē v̄ clericū p̄fiteri z p̄traria huic ordini opari. hec Ambro. Sūt ḡ tales falsi testes q̄ alud sunt in corde: z aliud sunt i ope. Et sunt xij. i numero. Nā q̄tuor oīdūt sub sp̄e s̄fate sc̄titat̄: q̄tuor sub sp̄e simulate veritatis. q̄tuor sub sp̄e simulate iusticie z equitatis. P̄rio habz fieri i alieno habitu. Qui⁹ exm̄ habem⁹. iij. Reg. xiiii. de vxore Jeroboam cui⁹ fili⁹ egrotauit: z ait rex vxori sue. Cōmuta habitū ne cognoscaris vxor: mea: z vade i sylo ad achīā p̄pham. Qui mihi q̄ndā